

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23Co/143/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115203868
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8115203868.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Marianny Hirkovej, v spore žalobcu Československá obchodná banka, a.s., so sídlom Michalská 18, Bratislava, IČO: 36 954 140, zastúpená Z., S., D. & Partners, s.r.o., so sídlom Prievozská 4/B, 821 09 Bratislava, IČO: 47 239 921, proti žalovanej v 1/ rade F. E., nar. XX.X.XXXX, bytom E. XXX/X, XXX XX S. - K., zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Daniel Blyšťan, s.r.o., so sídlom Užhorodská 21, 040 01 Košice, adresa pre doručovanie: Q. XX, E. a 2/ N. E., nar. X.X.XXXX, bytom E. XXX/X, XXX XX S. - K., právne zastúpený Advokátska kancelária Z.. Z. N., so sídlom R. XX, XXX XX R., IČO: XX XXX XXX, o zaplatenie 42.155,90 eura s prísl., o odvolaní žalovanej v 1/ rade a žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 20C 63/2015-260 zo dňa 16.8.2019 taktó

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Náhradu trov odvolacieho konania stranám nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd rozhodol tak, že
I. žalovanej v 1/ rade uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 9.306,18 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 9.306,18 eura od 24.7.2013 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
II. V prevyšujúcej časti žalobu voči žalovanej v 1/ rade zamietol.
III. Žalobu voči žalovanému v 2/ rade zamietol.
IV. Žalovanej v 1/ rade nárok na náhradu trov konania nepriznal a uviedol, že žalobca voči žalovanej nemá právo na náhradu trov konania.
V. Žalobcovi bola uložená povinnosť nahradiť žalovanému v 2/ rade trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.
2. Prvoinštančný súd tak rozhodol v poradí druhým rozsudkom o návrhu žalobcu, ktorý žiadal v pôvodne uplatnenom nároku, aby súd zaviazal žalovaných v 1/ a 2/ rade spoločne a nerozdielne zaplatiť sumu 42.155,90 eur, úroky vo výške 5,35 % ročne zo sumy 23.894,49 eur od 19.8.2014 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 32.833,47 eur od 19.8.2014 do zaplatenia a trovy konania. Žaloba žalobcu bola podaná dňa 18.2.2015.
3. V poradí prvým rozsudkom prvoinštančný súd, Okresný súd Prešov, pod č.k. 20C 63/2015-153 zo dňa 11.8.2017 čiastočne konanie o 55,93 eura s prísl. zastavil. Žalovaným spoločne a nerozdielne nariadil zaplatiť žalobcovi 35.685,36 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 26.789,59 eur od 19.8.2014 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol a priznal žalobcovi voči žalovaným nárok na náhradu trov konania.

Tento rozsudok prvoinštančného súdu bol vo výroku vyhovujúcim (teda nie vo výroku o zastavení konania a vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti) zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Predmetom ďalšieho konania bol uplatnený nárok žalobcom na zaplatenie 35.685,36 eura s 8,5 % úrokom z omeškania zo sumy 26.789,59 eura od 19.8.2014 do zaplatenia.

4. Odvolací Krajský súd v Prešove v zrušujúcom uznesení č.k. 23Co 124/2018-245 k zásadnej otázke vo vzťahu k hodnoteniu platnosti zmluvy uviedol, že zmluva o hypotekárnom úvere podľa § 68 zákona o bankách je osobitným druhom zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Náležitosti takejto zmluvy sú upravené v ust. § 75 ods. 4 zákona o bankách. Poskytovanie a správa hypotekárnych úverov oproti štandardnej zmluve o úvere sa riadi podľa § 75 zákona o bankách. Súd zistil, že zmluva, ktorá je predmetom preskúmania, nemá náležitosti zmluvy o hypotekárnom úvere. Chýbajúce náležitosti nespôsobujú neplatnosť zmluvy, ale skutočnosť, že sa nejedná o hypotekárny úver. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu vyjadreného v uznesení sp. zn. 23Co 124/2018 hodnotenie prvoinštančným súdom nie je správne. Ak teda mali obe zmluvné strany záujem uzavrieť zmluvu o hypotekárnom úvere a uzavretá zmluva nemá zákonné náležitosti takejto zmluvy, je neplatná pre absenciu zákonných náležitostí. Súčasne nie je možné tvrdiť, že strany uzatvorili zmluvu o úvere (nie o hypotekárnom úvere). Strany sporu nemali v záujme uzatvoriť zmluvu o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ale zmluvu o hypotekárnom úvere. Uvedená zmluva je však neplatná a potom mal prvoinštančný súd zisťovať výšku nároku žalobcu iným spôsobom, ako to urobil v prejednávanej veci. Podľa odvolacieho súdu bolo potrebné vec posúdiť ako pohľadávku z bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd napadnutý vyhovujúci výrok prvoinštančného rozsudku zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Prvoinštančný súd o zvyšku uplatneného nároku napadnutým rozsudkom č.k. 20C 63/2015-260 zo dňa 16.8.2019.

Prvoinštančný súd zistil, že dňa 9.7.2010 došlo medzi žalobcom a žalovanými k uzatvoreniu zmluvy o poskytnutí úveru č. XXXXXX, na základe ktorej bol žalovaným poskytnutý úver vo výške 94.500 eur, ktorý boli žalovaní oprávnení čerpať najneskôr do 25.1.2011. Žalovaní sa zaviazali splatiť úver do 30 rokov, a to v pravidelných anuitných mesačných splátkach vo výške 527,70 eura, splatných vždy k 25. dňu v mesiaci. Zmluvné strany si zároveň dohodli, že úver sa úročí úrokovou sadzbou vo výške 5,35 ročne. Žalovaní sa zaviazali zabezpečiť úver zriadením záložného práva v prospech banky k nehnuteľnostiam: rodinný dom so súp. č. XXX na parcele C-KN č. XXX/X a pozemky parcela č. C-KN XXX/X - záhrady o výmere XXX m², parcela C-KN č. XXX/X - zastavané plochy a nádvorja o výmere XXX m², všetko zapísané na LV č. XXXX.

Podľa zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti reg. č. XXXXXX/Zak/X bolo na zabezpečenie úveru zriadené v prospech žalobcu záložné právo na nehnuteľnosť.

Dňa 26.6.2013 oznámil žalobca žalovaným, že úver bol dňom 25.6.2013 vyhlásený za splatný. Dňa 23.12.2013 oznámil žalobca žalovaným výkon záložného práva k nehnuteľnostiam. Podľa správy zo dňa 18.8.2014 výťažok z dražby predstavoval sumu 71.103,30 eura, pričom náklady na dražbu boli vo výške 2.913,99 eura.

Ku dňu 18.8.2014 pohľadávka zo zmluvy vo výške 42.155,90 eura pozostávala z istiny vo výške 23.894,49 eura, riadneho úroku vo výške 8.883,05 eura, úroku z omeškania vo výške 9.322,43 eura a neuhradených poplatkov vo výške 55,93 eura.

Podľa prehľadovej tabuľky žalovaní uhradili celkovo sumu 14.090,52 eura.

Prvoinštančný súd vec posúdil jednak podľa § 52 ods. 1 - 4, § 53 ods. 1 - 3 a 5, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Vychádzal z ust. § 1 ods. 3 písm. c/ a f/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ďalej z § 24 ods. 1 tohto zákona a z § 2 písm. c/ tohto zákona. Aplikoval aj ust. § 68 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a vychádzal aj z ust. § 457, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Aplikoval ust. § 10c Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. a § 3 tohto zákona a ďalej ust. § 451 a § 457 Občianskeho zákonníka. Prvoinštančný súd dospel k záveru, že právny vzťah, ktorý vznikol medzi žalobcom a žalovanými je vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou. Žalobca bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaní v postavení spotrebiteľov. Žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 35.685,36 eura s prísl. na základe zmluvy o poskytnutí úveru č. XXXXXX. Vzhľadom na viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu prvoinštančný súd považoval uzatvorenú zmluvu o hypotekárnom úvere za neplatnú pre absenciu zákonných náležitostí. Strany sporu nemali záujem uzatvoriť zmluvu o úvere podľa § 457 Obchodného

zákonníka, ale zmluvu o hypotekárnom úvere. Medzi stranami sporu došlo k uzatvoreniu zmluvy o úvere dňa 9.7.2010 pod č. XXXXXX, avšak cieľom bolo uzatvoriť hypotekárny úver. Keďže uzatvorená zmluva neobsahuje náležitosti, ktoré predpokladá zákon pre platne uzatvorený hypotekárny úver, táto zmluva je neplatná. Preto medzi stranami sporu vznikol vzťah z bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka a je namieste, aby si účastníci vrátili vzájomne poskytnuté plnenia.

Následne prvoinštančný súd vzhľadom na vznesenú námietku premlčania bol povinný sa vysporiadať s touto námietkou. Aplikoval ust. § 100 a § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. V priebehu konania vzniesol námietku premlčania žalovaný v 2/ rade, preto sa prvoinštančný súd touto námietkou zaoberal. Zistil, že žalovaní boli oprávnení čerpať úver najneskôr do 25.1.2011. Teda najneskôr v nasledujúci deň dňa 26.1.2011 začala plynúť trojročná objektívna premlčacia doba a uplynula dňa 26.1.2014. Žaloba bola podaná na súd až dňa 18.2.2015, teda po uplynutí trojročnej objektívnej premlčacej doby. Keďže vznesená námietka premlčania prvoinštančným súdom bola považovaná za dôvodnú, prvoinštančný súd žalobu voči žalovanému v 2/ rade zamietol.

Žalovaná v 1/ rade námietku premlčania nevzniesla, preto prvoinštančný súd vo vzťahu k tomuto subjektu postupoval podľa § 457 Občianskeho zákonníka. Bolo nesporné, že žalovaní čerpali úver vo výške 94.500 eur. Žalovaní uhradili celkovo sumu 14.090,52 eura. Výťažok z dražby podľa správy zo dňa 18.8.2014 predstavoval sumu 71.103,30 eura. Celkovo tak bolo vrátených žalobcovi 85.193,82 eura. Z čerpaného úveru 94.500 eur po odrátaní sumy 85.193,82 eura rozdiel predstavuje 9.306,18 eura. Preto súd zaviazal žalovanú v 1/ rade na úhradu tejto sumy.

Následne prvoinštančný súd sa zaoberal priznaním úrokov z omeškania. Súd za moment odôvodňujúci počiatok plynutia lehoty, od kedy by priznal úroky z omeškania, považoval výzvu na zaplatenie dlhu, a to oznámenie o zosplatení úveru zo dňa 26.6.2013, ktorá bola doručená žalobcom žalovanej v 1/ rade. Táto výzva sa vrátila žalobcovi žalovanou v 1/ rade neprevzatá dňa 23.7.2013. Následne sa žalovaná dostala do omeškania. Preto súd priznal zákonné úroky z omeškania žalobcovi od 24.7.2013.

6. O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP, v spojení s ust. § 256 ods. 1 CSP a posúdil mieru úspechu a neúspechu každého žalovaného vo vzťahu k žalobcovi. Dospel k záveru, že úspech žalovanej v 1/ rade prevyšuje úspech žalobcu. Žalovaná v 1/ rade si trovy konania neuplatnil a zo spisu jej žiadne trovy nevyplývajú, súd žalovanej v 1/ rade nárok na náhradu trov konania nepriznal a žalobca ako neúspešná strana nemá právo na náhradu trov konania.

Vo vzťahu k žalobcovi a žalovanému v 2/ rade prvoinštančný súd uviedol, že žalobca procesne zaviniel zastavenie konania a vo zvyšnej časti bol neúspešný, nezistil žiadne dôvody pre aplikáciu ust. § 257 CSP, a preto súd priznal žalovanému v 2/ rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu a o výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.

7. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Žalobca namietal, že zmluva, ktorú uzatvorili účastníci zmluvného vzťahu, má charakter hypotekárneho úveru. Uviedol, že zmluva má charakter aj zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Sankcia prezentovaná prvoinštančným súdom spočíva vo vyhlásení neplatnosti úverovej zmluvy predstavuje zásah do prejavenej vôle zmluvných strán, a to napriek tomu, že žalobca sa žiadnym spôsobom neobohatil na úkor žalovaného spotrebiteľa. Boli to pritom žalovaní, ktorí sa rozhodli pre úver vo výške 94.500 eur. Z rozhodnutia prvoinštančného súdu nie je zrejmé, prečo súd uprednostnil formalistický výklad platnosti úverovej zmluvy. Ide o neprijateľný postup, ktorým sa porušuje právo žalobcu na spravodlivý proces. Preto žiadal, aby odvolací súd zaviazal žalovaných v 1/ a 2/ rade zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne 32.849,72 eur spolu s úrokom vo výške 5,35 % ročne zo sumy 23.894,49 eur od 19.8.2014 do zaplatenia, úroky z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 23.527,29 eur od 19.8.2014 do zaplatenia, všetko do 3 dní. Uplatnil si nárok aj voči žalovanému v 2/ rade, ktorý je povinný zaplatiť sumu 8.306,18 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 9.306,18 eur od 24.7.2013 do zaplatenia, s tým, že žalovaný je na splnenie tejto povinnosti spoločne a nerozdielne povinný so žalovanou v 1/ rade, o ktorej povinnosti plniť bolo právoplatne rozhodnuté výrokom rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 20C/63/2015 zo dňa 16.8.2019. Uplatnil si nárok na náhradu trov konania a trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

8. K odvolaniu žalobcov sa žalovaní nevyjadrili.

9. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalovaná v 1/ rade. Napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne, pretože námietku premlčania, ktorou sa bránil žalovaný v 2/ rade, súd nevyhodnotil a neuznal ju, aj keď žalovaný v 2/ rade túto námietku vzniesol aj v mene žalovanej

v 1/ rade. Keďže žalovaná i žalovaný sú žalovaní spoločne a nerozdielne, námietka sa týka oboch účastníkov. Keďže žalovaná v 1/ rade nemohla námietku premlčania uplatniť v prvostupňovom konaní, súd jej odňal možnosť konať pred súdom.

Namieta predvolanie pred prvoinštančný súd, kde bolo doručované osobe s označením N. E.. Ide však o dve odlišné osoby žijúce na tej istej adrese, a to otec žalovanej v 1/ rade a žalovaný v 2/ rade ako jedna osoba a ďalej brat žalovanej v 1/ rade, ktorý vystupoval ako splnomocnený zástupca žalovanej v 1/ rade. Pri doručovaní opakovane dochádzalo k problémom, kedy dochádzalo k preberaniu zásielok určených otcovi a opačne. Súd neumožnil žalovanej v 1/ rade vyjadriť sa k námietke premlčania vznesenej žalovaným v 2/ rade. V rámci koncentračnej zásady námietka premlčania pod tento režim nespadá, preto vzhľadom na to, že žalovanej v 1/ rade nebolo umožnené efektívne uplatniť si práva pred prvoinštančným súdom, vznáša námietku premlčania.

Namietala aj výšku úrokov z omeškania, keď mala za to, že výška úrokov z omeškania je podľa Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. o 5 percentuálnych bodov vyššia, ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného záväzku. Preto žiadala rozsudok prvoinštančného súdu zmeniť a žalobu voči jej osobe zamietnuť. Uplatnila si trovy konania.

10. K odvolaniu žalovanej v 1/ rade zaujal písomné stanovisko žalobca. Uvedol, že vo vzťahu k spoločenstvu žalovaných je možné na toto spoločenstvo nahliadať ako na samostatných spoločníkov. Poukázal pritom na existujúcu súdnu prax a názor najvyšších súdnych autorít. Ďalej uviedol, že strany sporu uzatvorili úverovú zmluvu, nie zmluvu o hypotekárnom úvere, prvoinštančný súd sa náležitým spôsobom s touto otázkou nevysporiadal. Pokiaľ sa týka námietky premlčania, na strane žalovanej v 1/ rade uplynula lehota na možnosť vznesenia námietky premlčania s poukazom na koncentráciu konania. Preto žiadal, aby odvolací súd napadnutý výrok prvoinštančného rozsudku vo vzťahu k žalovanej v 1/ rade a výrok o náhrade trov konania potvrdil.

11. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne.

12. Podstatnou okolnosťou, ktorou bol povinný sa prvoinštančný súd zaoberať aj s poukazom na predchádzajúci právny názor odvolacieho súdu vyjadrený v uznesení Krajského súdu v Prešove č.k. 23Co/124/2018 zo dňa 27.5.2019, bola otázka výšky bezdôvodného obohatenia a sumy, ktorú je potrebné žalobcovi vyplatiť. Odvolací súd v rámci odvolacieho konania v tom čase skúmal zásadnú odvoláciu námietku, ktorá sa týkala hodnotenia platnosti zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu. Vyhodnotil, že obe sporové strany, teda žalobca aj žalovaní v 1/ a 2/ rade (predtým aj žalovaná v 3/ rade) mali v úmysle uzatvoriť zmluvu o hypotekárnom úvere. Takúto zmluvu podľa tvrdenia žalobcu uzatváral aj žalobca. Toto tvrdenie uviedol v podaní zo dňa 28.2.2017, kde na čl. 119 súdneho spisu jednoznačne uviedol, že si svoj nárok uplatňuje z hypotekárneho úveru, ktorý nie je spotrebiteľským úverom. Tým odôvodňoval absenciu amortizačnej tabuľky, ktorá v opačnom prípade by mala byť pripojená k bežnému spotrebiteľskému úveru. Odvolací súd v tom čase dospel k záveru, že strany sporu uzatvorili zmluvu o hypotekárnom úvere. Z vyjadrenia žalovaného v 2/ rade, ktorý v podaní zo dňa 14.7.2017 (čl. 139 a nasl. súdneho spisu) zaujal stanovisko k úmyslu uzatvoriť hypotekárny úver tieto okolnosti jednoznačne zhodne vyplývajú.

Už odvolací súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí v bode 5 konštatuje, že uzatvorená zmluva o hypotekárnom úvere nemá zákonné náležitosti takejto zmluvy, preto je neplatná. Zákonné náležitosti vyplývajú zo zmluvy o hypotekárnom úvere z ust. § 75 ods. 4 zákona č. 483/2001 Z.z. Z vykonaného dokazovania nie je zistené, že by mali strany sporu úmysel uzatvoriť spotrebiteľskú zmluvu o úvere. Keďže hypotekárnu zmluvu, ktorú mali v úmysle strany sporu uzavrieť, prvoinštančný súd považoval za neplnú, uložil prvoinštančnému súdu zaoberať sa už len nárokom žalobcu, ktorý nemá charakter plnenia z hypotekárneho úveru, ale plnenia z absolútne neplatného právneho úkonu vo forme bezdôvodného obohatenia.

Vzhľadom na záväznosť právneho názoru odvolacieho súdu prvoinštančný súd v napadnutom rozhodnutí z týchto záverov vychádzal a jeho povinnosťou bolo posudzovať tento právny vzťah ako vzťah, ktorý vznikol v dôsledku absolútne neplatného uzatvorenia zmluvy o hypotekárnom úvere.

Odvolacia námietka žalobcu spočívajúca v omyle pri uzatváraní zmluvy či už hypotekárnej alebo o úvere je námietka, ktorá v odvolacom konaní v tomto štádiu dokazovania je neprípustná. Táto námietka neodznala počas celého konania, ba ani po zrušení skoršieho rozhodnutia prvoinštančného súdu

odvolacím súdom. Po vyjadrení právneho názoru odvolacieho súdu na otázky charakteru uzavretej zmluvy a platnosti tejto zmluvy žalobca nepredložil a neponúkol žiadne dôkazy, ktoré by svedčili o tom, že úmysel strán sporu nebolo uzavrieť inú zmluvu, než hypotekárnu, svoje tvrdenia o uzatváraní úverovej zmluvy ničím nepodložil, a preto v tomto štádiu konania vzhľadom na neunesenie dôkazného bremena vo vzťahu k zmene skutkových okolností zistených z predchádzajúceho obdobia konania prvoinštančného súdu, ktoré skutkové okolnosti vychádzajú zo súhlasných prejavov strán sporu, ktoré neboli popreté alebo nebol preukázaný opak, resp. skutkové okolnosti sa nezmenili, nebolo možné iniciatívne zo strany súdu pristúpiť k vyhodnoteniu otázky, ktorá bola záväzne hodnotená po právnej stránke už odvolacím súdom.

Preto túto odvoláciu námietku žalobcu považoval odvolací súd za nedôvodnú.

13. Navyiac, je potrebné uviesť, že nebolo ani dôvodom, aby prvoinštančný súd sa bližšie už s riešenou otázkou odvolacím súdom zaoberal, keď skutkový stav ostal nezmenený.

14. Žalovaná v 1. rade v odvolaní namietala, že vznesenú námietku premlčania žalovaným v 2/ rade prvoinštančný súd neuznal za dôvodnú aj vo vzťahu k jej osobe.

Odvolací súd zistil, že žalovaný v 2/ rade namietal premlčanie v záverečnej reči svojho právneho zástupcu na pojednávaní dňa 16.8.2019. Žalovaná v 1/ rade sa tohto pojednávania nezúčastnila, nebol prítomný ani jej splnomocnený zástupca na pojednávaní.

Pre posúdenie tejto odvolacej námietky je potrebné vyhodnotiť, o aký druh, resp. charakter procesného spoločenstva žalovaných v prejednávanej veci ide.

Pre posúdenie, či ide o samostatné alebo nerozlučné spoločenstvo, je rozhodujúca povaha predmetu konania vyplývajúca z hmotného práva. Tam, kde hmotné právo neumožňuje, aby predmet konania bol prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému spoločníkovi, ide o nerozlučné spoločenstvo. V opačnom prípade ide o spoločenstvo samostatné.

Žalovaní boli spoludlžníci pri uzatváraní zmluvného vzťahu so žalobcom. Sú solidárni dlžníci, z čoho vyplýva, že sa zaviazali zaplatiť dlh žalobcovi spoločne a nerozdielne. Takíto solidárni dlžníci sú zásadne samostatnými, nie nerozlučnými spoločníkmi v prejednávanej veci. Ich záväzky voči žalobcovi sú samostatné, nemusia byť u každého z nich obsahovo totožné. To vylučuje, že by išlo o také práva a povinnosti, ktoré musia sa v rozsudku vzťahovať na všetkých. Rozsudok sa nemusí vzťahovať na všetkých žalovaných, teda aj na žalovanú v 1/ rade, aj na žalovaného v 2/ rade, ale veriteľ si môže zvoliť, či bude o celé plnenie žalovať všetkých, alebo len niektorých spoludlžníkov. Každý zo solidárnych žalovaných dlžníkov koná sám za seba, voči každému z nich môže byť samostatne (i odlišne) rozhodnuté a jeho procesné úkony nezaväzujú ostatných žalovaných.

Na základe uvedeného potom odvolacia námietka žalovanej v 1/ rade spočívajúca v okolnosti, že prvoinštančný súd nepovažoval námietku premlčania vznesenú žalovaným v 2/ rade aj ako námietku premlčania vznesenú za žalovanú v 1/ rade, nie je dôvodná. Každý zo žalovaných vykonáva procesné úkony sám za seba, v svojom mene, zaväzujúce len toho žalovaného, ktorý tento úkon činí. Keďže žalovaná v 1/ rade námietku premlčania pred prvoinštančným súdom nevzniesla, správne postupoval prvoinštančný súd, keď túto vyhodnotil za dôvodnú len vo vzťahu k žalovanému v 2/ rade, nie aj vo vzťahu k žalovanej v 1/ rade.

15. Žalovaná v 1/ rade ďalej namietala, že v rámci prvoinštančného konania sa nemohla k vznesenej námietke premlčania žalovaným v 2/ rade vyjadriť a predvolania na pojednávanie jej splnomocnenému zástupcovi neboli doručované riadne.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalovaná v 1/ rade bola v konaní zastúpená splnomocneným zástupcom na základe plnej moci zo dňa 20.10.2016. Išlo o splnomocneného zástupcu N. E., nar. XX.XX.XXXX. Žalovaným v 2/ rade je N. E., nar. X.X.XXXX. N. E., nar. XX.XX.XXXX mal až do zmeny zástupcu v prospech Z. Z. N., advokáta, zastupovať oboch žalovaných. Po tom, čo dňa 16.3.2017 bola udelená plná moc N. E. starším pre Advokátsku kanceláriu Z. Z. N., N. E., nar. XX.XX.XXXX zastupoval už len žalovanú v 1/ rade. Predvolania na všetky pojednávania a všetky úkony zo strany súdu boli doručované riadne N. E. mladšiemu ako splnomocnenému zástupcovi žalovanej v 1/ rade a Advokátskej kancelárii Z. Z. N., ako právnenému zástupcovi žalovaného v 2/ rade.

Zo záznamu o predvolaní na pojednávanie na 16.8.2019, na ktorom pojednávaní zástupca žalovaného v 2/ rade vzniesol námietku premlčania, bol riadne na pojednávanie predvolaný žalovaný v 2/ rade prostredníctvom svojho zástupcu a žalovaná v 1/ rade prostredníctvom svojho zástupcu. O uvedenom svedčia doklady o doručení zástupcovi žalovaného v 2/ rade Advokátska kancelária, Z. Z. N. dňa XX.X.XXXX a N. E., E. XXX/X, S. dňa XX.X.XXXX. Zásielka mu bola doručená listinne. Žalovaná

v 1/ rade a ani jej zástupca sa pojednávania nezúčastnil. Preto nebolo preukázané, že jej bolo odňaté právo na spravodlivý súdny proces a nebola by na toto pojednávanie riadne predvolaná. O tom, že pojednávanie dňa 16.8.2019 sa uskutoční aj splnomocnený zástupca žalovanej v 1/ rade o termíne pojednávania mal informáciu, svedčí aj elektronická korešpondencia splnomocneného zástupcu žalovanej v 1/ rade N. E. zo dňa 9.8.2019, ktorú o 7:27 p.m. zaslal Okresnému súdu Prešov. Z tejto korešpondencie vyplýva, že ako splnomocnený zástupca žalovanej v 1/ rade bol predvolaný na pojednávanie dňa 16.8.2019, svoju neprítomnosť z rodinných dôvodov a pre plánovaný dovolenkový pobyt ospravedlňuje a súhlasil, aby konanie bolo vykonané v jeho neprítomnosti. Odročenie pojednávania nežiadal.

Preto túto odvoláciu námietku žalovaný v 1/ rade, že by došlo k odňatiu jej práva byť riadne predvolaná pred prvoinštančný súd a vyjadrovať sa k námietkam žalovaného v 2/ rade považoval odvolací súd za nedôvodnú.

16. Odvolací súd sa v ďalšom zaoberal aj okolnosťou, či v rámci odvolacieho konania pri uplatňovaní zásady koncentrácie konania je možné považovať za dôvodnú námietku premlčania žalovanej v 1/ rade vznesenú v odvolaní.

Námietka premlčania je síce hmotnoprávnou námietkou, ale patrí medzi prostriedky procesnej obrany a procesného útoku. Vzhľadom na charakter tohto konania je potrebné túto námietku premlčania z procesného hľadiska posudzovať podľa § 296 CSP, podľa ktorého spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužijú.

Teda koncentračné konanie vo všeobecných súdnych sporoch túto námietku premlčania v ďalšom štádiu konania neprípúšťa. Keďže však spotrebiteľovi je potrebné poskytnúť zvýšenú ochranu, je možné pripustiť vznesenie námietky premlčania v spotrebiteľských sporoch spotrebiteľom aj po rozhodnutí súdu prvej inštancie, až do momentu, kedy nerozhodne vo veci samej odvolací súd o odvolaní.

V danom prípade preto by odvolacia námietka spočívajúca v premlčaní nároku, ktorý bol uložený žalovanej v 1/ rade uhradiť žalobcovi bola dôvodná.

Podľa § 291 ods. 3 CSP, ak je spotrebiteľ zastúpený advokátom, ust. § 296 CSP sa nepoužije.

V dôsledku tohto zákonného ustanovenia spotrebiteľ stráca postavenie slabšej strany. Preto je potrebné prihliadať na všeobecné zásady koncentrácie konania vyjadrené v ust. § 149 a § 152 CSP. V odvolacom konaní žalovaná v 1/ rade bola zastúpená advokátom, nie je možné na túto námietku premlčania už prihliadať.

Preto správne postupoval prvoinštančný súd, pokiaľ žalovanú zaviazal na zaplatenie zvyšku istiny v sume 9.306,18 eur, ako rozdielu medzi úverom poskytnutým všetkým dlžníkom a plnením, ktoré bolo vrátené.

17. Pokiaľ sa týka úrokov z omeškania, tu námietku žalobkyne je potrebné považovať za nedôvodnú. Prvoinštančný súd priznal žalobkyni úroky z omeškania podľa návrhu žalobcu vo výške 8,5 % ročne od 24.7.2013 do zaplatenia. Vzhľadom na to, že v danom prípade nejde o záväzkový vzťah z obchodných vzťahov, ale ide o občianskoprávny vzťah platila výška úroku z omeškania od 8.5.2013 do 12.11.2013 vo výške 8,5 %. Tento úrok z omeškania prvoinštančný súd správne priznal v závislosti od momentu omeškania v súvislosti s výzvou na úhradu celého dlhu a podľa § 517 ods. 2 CSP s použitím ust. § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

18. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako správny potvrdil.

19. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 CSP. V odvolacom konaní žalovaný v 2/ rade bol úspešný. Podľa § 255 ods. 1 CSP by mu voči žalobcovi patrila náhrada trov konania. Žalovanému v 2/ rade v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto v súlade s čl. 17 Základných zásad CSP mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

O trovách odvolacieho konania medzi žalobcom a žalovanou v 1/ rade odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 CSP a podľa § 255 ods. 1 CSP, v spojení s ust. § 262 ods. 1, 2, CSP. Žalovaná v 1/ rade voči odvolaniu žalobcu nepodala žiadne vyjadrenie. V dôsledku odvolania žalobcu k zmene rozhodnutia prvoinštančného súdu voči žalovanej v 1. rade nedošlo.

Žalovaná v 1. rade pri prejednaní svojho odvolania voči žalobcovi úspešná nebola. Preto jej náhradu trov odvolacieho konania súd nepriznal.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.